

Antibiotikus vartokime atsakingai

Šiandien atsparumas antibiotikams yra viena iš didžiausių grėsmių sveikatos sistemai pasaulyje. Ji gali paveikti kiekvieną, bet kuriame amžiuje ir bet kurioje šalyje.

Antibiotikai yra vaistai, naudojami infekcijų prevencijai ir bakterinių infekcijų gydymui. Atsparumas antibiotikams išsivysto, kai bakterija keičia atsaką (reagavimą) į vartojamus antibiotikus. Nors tai vyksta natūraliai, per dažnas ir neteisingas antibiotikų vartojimas skatina rekordinio lygio atsparumo antibiotikams procesą. Bakterijos, bet ne žmonės, tampa atsparios antibiotikams. Tokiomis bakterijomis gali užsikrėsti žmonės ir juos sunkiau gydyti, nei tuos, kurie yra užsikrėtę neatspariomis antibiotikams bakterijomis. Atsparių bakterijų sukeltas infekcijas gydyti labai sunku: įprastai vartojami antibiotikai nebėra veiksmingi ir gydytojai turi parinkti kitus. Dėl to tinkamas pacientų gydymas gali būti pradėtas per vėlai, gali kilti komplikacijų ar infekcija net gali baigtis mirtimi. Atsparumas antibiotikams vis daugiau kainuoja, ilgėja gydymo ligoninėse laikas ir auga mirštamumas. Vien tik Europos Sąjungoje nustatyta 25000 mirčių dėl bakterijų atsparumo vaistams ir kasmet sveikatos sistemai kainuoja daugiau kaip 1,5 milijardo dolerių.

Stabdydami infekcijų plitimą ir keisdami vaistų pateikimą, skyrimą ir vartojimą, mes galime apriboti atsparumo antibiotikams plitimą ir sumažinti jo poveikį.

Ką turi daryti kiekvienas gyventojas?

- Vartoti tik medikų paskirtus antibiotikus;
- Visada suvartoti visą paskirtą dozę, net jaučiantis geriau;
- Nevartoti likusių iš anksčiau antibiotikų;
- Niekada nesidalinti antibiotikais su kitais asmenimis;
- Saugotis infekcijų dažnai plaunant rankas, vengiant glaudaus sąlyčio su sergančiais asmenimis ir laiku skiepytis.

Ką turėtų daryti sveikatos priežiūros darbuotojai?

- Užkirsti kelią infekcijoms, užtikrinant rankų, instrumentų ir aplinkos higieną;
- Raginti pacientus laiku skiepytis;
- Jei manote, kad pacientui gali prireikti antibiotikų, jei įmanoma, atlikti tyrimą ir sužinoti, kuris iš jų reikalingas;
- Paskirti ir parduoti antibiotikus tik kai jie tikrai reikalingi;
- Reguluoti ir skatinti tinkamai naudoti kokybiškus vaistus.

Atsakingas antibiotikų vartojimas – tai kiekvieno iš mūsų indėlis į antibiotikų efektyvumo išsaugojimą bei sparčiai plintančio antimikrobinio atsparumo mažinimą. Turėtume žinoti, kad antibiotikai nepadeda sergant gripu ar peršalus. Antibiotikai neveikia virusų ir todėl negydo virusinės kilmės ligų. Gydymą antibiotikais gali skirti tik gydytojas, negalima jų vartoti savo nuožiūra. Labai svarbu laikytis gydytojo nurodymų – suvartoti visus skirtus antibiotikus, vartoti vienodais laiko tarpais. Antibiotikai nemalšina skausmo ir negydo visų ligų. Be reikalo vartojant antibiotikus, skatinamas atsparių bakterijų atsiradimas, jos lengvai plinta. Tik bendros pastangos, bei gyventojų supratimas ir teisingas elgesys – gali padėti išvengti situacijos, kai neturėsime efektyvių vaistų, gydyti infekcines ligas.

Už antibiotikų veiksmingumo išsaugojimą atsakingi visi. Atsakingai vartojant antibiotikus galima padėti užkirsti kelią atsparių bakterijų vystymuisi ir išsaugoti antibiotikų veiksmingumą, kad juos galėtumėte vartoti ateities kartos. Todėl svarbu žinoti, kada dera vartoti antibiotikus ir kaip juos vartoti atsakingai.. Mažinant atsparumą antibiotikams svarbus kiekvieno mūsų vaidmuo.

Visuomenės sveikatos specialistė

Jadvyga Grubliauskienė